

localitatea Șomcuta Mare în a doua jumătate a secolului al XIX-lea (Ioan Vasile Rogozsan), *Câteva date cu privire la familia Pokol de Lozna Mare* (drd. Robert C. Tokolyi), *Organizațiile comunităților evreiești din Sighet 1918-1940* (Ioan J. Popescu), *Colonia de muncă de la Mina Cavnice, componentă a sistemului concentraționar românesc* (drd. Uglea Marius), *Canonicul Czumpel Lajos în dosarele Securității 1950-1967* (drd. Andrea Dobeș) etc.

Până în prezent, „Arhiva Maramureșeană” s-a bucurat de succes atât pe plan local, cât și pe plan național și mai ales internațional, fiind sprijinită de autoritățile locale, reprezentanți ai sistemului privat etc. Este o revistă în curs de acreditare CNC SIS, în prezent fiind depusă documentația pentru încadrarea în categoria C. Revista se regăsește în baze de date din Ungaria, Austria, Marea Britanie și în cataloagele marilor biblioteci publice din România.

Criteriile de acceptare a conținutului, condițiile de redactare a manuscrisului, procesul de evaluare a manuscrisului, precum și alte informații despre revista „Arhiva Maramureșeană” pot fi accesate pe adresa <http://arhivamm.wordpress.com>.

Robert C. Tokolyi

„Studii de atelier. Cercetarea Minorităților Naționale din România”

Seria „Studii de atelier” fiind publicată de Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale (instituție publică cu sediul în Cluj-Napoca) constituie un punct de reper pentru ceea ce se urmărește în mod științific cu privire la minoritățile etnice. Cu alte cuvinte, ea se încadrează în „cercetarea multidisciplinară” a diferitelor aspecte a ceea ce apare sau poate fi plasat / prins sub noțiunea de etnicitate.

Lăsând deoparte generalitățile, seria prezentată aici are deja o scurtă istorie, primul număr fiind publicat în 2008, iar în prezent ajungându-se la numărul 37. Pe lângă continuitatea publicației (37 de numere apărute în aproximativ trei ani), trebuie să menționăm că ele apar în trei limbi (mai multe în limba română, dar sunt și numere care au apărut în limba engleză sau în limba maghiară în mod exclusiv, de unde vine și denumirea trilingvă a publicației, adică „Studii de atelier/ Working papers/ Műhelytanulmányok”). De remarcat este și faptul că au apărut și câteva numere bilingve (în diferite combinații între cele trei limbi menționate, de ex. primul număr intitulat *Evoluția populației maghiare din România. Rezultate și probleme metodologice/ Evolution of the Hungarian Population from Romania. Results and Methodological Problems*, autori Kiss Tamás și Csata István, sau numărul 35 cu titlul *Kolozsvár, Nagyvárad és Nagyvárad zsidó tülélői. A Zsidó Világkongresszus 1946-os észak-erdélyi felmérése. The surviving Jewish inhabitants of Cluj, Carei and Oradea. The survey of the World Jewish Congress in 1946* (în română, *Ancheta Congresului Mondial Evreiesc efectuată în Transilvania în 1946 privind supraviețuitorii Holocaustului, autori Gidó Attila și Sólyom Zsuzsa*).

Sub forme diferite – fie cu caracter bibliografic, fie ca rapoarte despre anumite anchete sociologice, fie având abordări teoretice –, toate pornesc mai mult sau mai puțin din domeniul științelor sociale. Și astfel am și ajuns la tematica lucrărilor: după cum deja se poate bănui, avem de a face cu diverse teme. Fără să le enumăr pe toate, în ceea ce urmează mă voi referi la câteva numere (evident în mod subiectiv), cu speranța să vă ofer o imagine cât mai amplă asupra întregii serii.

Se poate observa cu ușurință că cele două minorități etnice „numeroase” (adică maghiarii și românii) au o prezență pregnantă în domeniile de cercetare ale institutului: sunt prezentate, analizate diferite aspecte ale acestora, de ex. sub forma unor studii de caz (*Roma/Gypsies and Education in a Multiethnic Community in Romania* de Toma Stefănia sau *“We are Gypsies, not Roma!” Ethnic Identity Constructions and Ethnic Stereotypes – an example from a Gypsy Community in Central Romania* de Marin Timeea Elena), limba romani (*Viitorul limbii romani* de Yaron Matras) sau chiar arhitectura romilor (*Palatele țigănești. Arhitectură și cultură*, autor Rudolf Graf). La maghiari se concentrează pe dinamici demografice (a se vedea primul număr al seriei), pe bilingvism la nivel instituțional (*Utilizarea limbii maghiare în administrația publică locală și în instituțiile deconcentrate din județul Harghita*, coordonator Horváth István), etc. Dintre celelalte minorități, s-au publicat materialele și despre evrei (a se vedea analiza chestionarelor evreiești deja menționată), despre armeni (*Strategiile de reproducere culturală ale*

minorităţii armene din România, autor Veress Ilka) sau, sub egida religiei lor, chiar şi un text despre încorporarea tătarilor şi turcilor din Dobrogea (*Muslims in Romania: Integration Models, Categorization and Social Distance* de Kozák Gyula).

Relaţiile interetnice (a se vedea *Coeziunea socială şi climat interetnic în România, octombrie–noiembrie 2008*, autor Sólyom Zsuzsa) sau politicile faţă de minorităţi la nivel naţional (*Analiza finanţărilor alocate organizaţiilor minorităţilor naţionale* de Mohácsék Magdolna sau *Reprezentarea politică a minorităţilor naţionale în România /The political representation of national minorities in Romania* de Székely István Gergő) sunt şi ele teme care se regăsesc în revistă. Iar schimbările sociale mai ample, unde etnicitatea apare ca un variabil determinant, sunt şi ele abordate de către unii autori, de ex. *Semantică socială şi etnicitate. O tipologie a modurilor identitare discursive în România* de Marius Lazăr sau *Migraţia şi problemele ei: perspectiva transnaţională ca o nouă modalitate de analiză a etnicităţii şi schimbării sociale în România* de Remus Gabriel Anghel.

Desigur, câteva teme pot fi interpretate ca fiind mai cu greutate sau mai provocatoare, fie din punct de vedere „social” (de ex. incluziune/excluziune), fie „intelectual” (construcţii şi discursuri identitare), sau ca fiind mai aproape de „politic” (minorităţi etnice – instituţionalizare – reprezentare politică). Însă, dat fiind faptul că aceste etichete pot fi (şi sunt) schimbate una cu cealaltă în funcţie de context, aici ne oprim în încercarea de a stabili orice fel de structură/clasificare a lucrărilor. Şi acum vine întrebarea: care este politica editorială a institutului în ceea ce priveşte studiile de atelier? Fără să ne afundăm în semantica termenului „working paper”, avem de a face cu un sens mai flexibilizat (sau mai pozitiv), întrucât ideea de bază este ca cercetătorii angajaţi la institut, respectiv cercetători din afară, cadre universitare ş.a. (care colaborează/au colaborat în proiectele administrate de către institut) să publice din cercetările lor aflate în derulare sau completate deja.

Majoritatea studiilor de atelier au apărut în format tipărit, însă ele nu sunt puse în vânzare, ci se distribuie fie partenerilor institutului, la conferinţe, fie către domeniile specifice în care autorii îşi desfăşoară activităţile didactice şi de cercetare. În acelaşi timp, toate studiile sunt accesibile pentru descărcare şi de pe situl institutului. Scopul comun al studiilor de atelier constă în diseminarea periodică a unor informaţii şi cunoştinţe acumulate, care indică pentru publicul vizat (reţele de cercetători, reprezentanţii minorităţilor şi factori de decizie) dinamica unor cercetări sociale într-un cadru instituţional mai nou.

V. Peter